

ජීවිතයට දහම් සිසිල - 7

ඇල්ම කෙතරම් භයානක දැ යි තක්සේරු කරන්න බැහැ

සාකච්ඡා කෙළේ - නනුජා ධර්මපාල

ඔබ කැමැති ද ඔබේ ජීවිතය කිසිවකු අතින් හැමවිට ම පාලනය වෙනවාට? කිසිවකු ඔබ අසල රැඳෙන විට ඔබ සතුටට පත්වෙනවා නම්, ඒ පුද්ගලයා ඔබගෙන් ඇත් වි ගිය සැමවිට ම ඔබ කිසියම් දුකකින් පෙළෙනවා නම්, ඔබේ ජීවිතය පාලනය වන්නේ ඒ පුද්ගලයා අතින්. එහි ඇරුන නම් ඇල්ම හේතුවෙන් ඔබ ඔබේ නිදහස අහෝසි කරගෙන ඇති බව යි. ඔබ ජීවත් වන්නේ නිදහස් මානසිකත්වයකින් නොවේ. ඔබ බැඳීලා. ඔබට නිදහස් විය හැක්කේ ඒ ඇල්මෙන් ඔබ නිදහස් වූ විට පමණි. ඔබ තුළ පවතින දුක දැරූ වි යන්නේ එවිට ම යි.

ඇල්මෙන් නිදහස් වීම පිළිබඳ අපුරු කතා පුවතක් තිබෙනවා බුද්ධ කාලය තෙක් දිගු වූ අතීතයක් තිබෙන. ඔබ අසා ඇති බන්ධුල මල්ලිකාව ගැන. ඇගේ නිවසේ වරක් දහමය කටයුත්තක් සිදු කෙරුණා. ඒ වෙලාවේ එක්තරා ඔහුස්සයෙක් හදිස්සියෙන් ම ඇවිත් ඇට කුඩා තුණ්ඩුවක් අතට දුන්නා. ඉතිං ඇ තුණ්ඩු කැබැල්ල කියවා බැලුවා. එය යළි තවා ඉණේ ගසාගෙන දිගට ම දැන බෙදුවා. මේ වෙලාවේ දැන බෙදුමින් හිටි ඇගේ එක් මෙහෙකාරියක් අතින් වැටුණ බඳුනක් බිම වැටී බිඳී ගියා. බන්ධුල මල්ලිකාවට ඉබේ ම ඒ පැත්ත බැලුණා. ඒ වෙලාවේ දැනට වැඩම කර සිටි සාරපුත්ත මහ රහතන්වහන්සේ මෙසේ වදාලා. "පින්වත් උපාසිකාව, ඉතිං ඔය කැඩී බිඳී යන සියල්ල කැඩී බිඳී යනවා තමයි"

අත්ත ඒ වෙලාවේ දී ඇ මෙනෙක් ඉණේ සහවා ගෙන සිටි තුණ්ඩු කැබැල්ල පිටතට ගෙන සාරපුත්ත මහරහතන්වහන්සේට පෙන්වුවා. එහි සඳහන්ව තිබුණේ කුමක් ද? ඇගේ ස්වාමියාත් දරුවනුත් සතුරු කුමන්ත්‍රණයකින් මරණයට පත් වූ පුවත යි. ඇ එවිට මෙසේ පැවසුවා. "ස්වාමිනි, මෙය කියවූ මා කම්පාවට පත් වූණේ නැහැ. මා මේ සංසාරයේ ස්වභාවය හොඳින් වටහා ගෙනයි ඉන්නේ. ඉතිං මං ගිත හදාගෙනයි මේ දැනේ පූජා කරන්නේ"

බලන්න ධර්මය අවබෝධ කරගත් පුද්ගලයා ප්‍රශ්නයක් පැණ තැගි විලස ම ඉක්මනින් ම ධර්මයේ ම පිහිටන හැටි. කම්පා නොවන හැටි. අපි දුක් විඳින්නේ ඇල්ම නිසා ම යි. ඒත් මේ කාරණය ම යි අපට අවබෝධ නොවෙන්නේ.

දැන් බලන්න බන්ධුල මල්ලිකාව වාගේ ධර්මයේ නොපිහිටි කෙනකු හට ;මැති යමක් වූණා නම් මොන වගේ තත්ත්වයක් එතැන ඇති වේවි ද? මහ හඬින් වැලපෙමින් ඉතිරි වැටුණ හාප්තන් පොළොවෙ ගහවී තේද? දැනට වැඩම කළ හාමුදුරුවන්ටත් බනිවී. 'බලන්න මං මෙවිටත් පින් කලා. කෝ මේවයෙ විපාක' ආදී වගයෙන් මොර දේවී තේද? ධර්මය තුළ නොපිහිටි කෙනකුට බරපතල ප්‍රශ්නයක් පැණතැගි විට සැබෑ තත්ත්වය සිහි ගැන්වීම ඉතා අමාරු යි.

ඒත් ජීවිතාවබෝධයෙන් ධර්මයේ පිහිටි කෙනා මොන තරම් කරදර පීඩා ආවත් ධර්මය තුළ රැඳී සිටිනවා. එවැනි කෙනෙක් දත්තවා මරණය යනු ඉපදී සිටින සත්ත්වයකු හට අරුමයක් නොවන බව.

අප කුමන ආකාරයක උපතක් ලැබුවත් අපට ලැබෙන්නේ දීරා යන ආකාරයේ කයක් නම්, අප මේ සංසාරය පුරා කර තිබෙන්නේ මහ පොළොව ගොඩ කිරීමයි කියා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළා. අපේ සිරුරු මොනතරම් ප්‍රමාණයක් පස් බවට හරවා අපි මෙතෙක් කල් මහ පොළොවට එක්කරලා ඇත් ද?

ඒත් අතපේකින මරණයක් සිදු වූ විට සමහරු ධර්මයටත් ගරහනවා ඔබ අසා පුරුදු ඇති. මෙයින් පෙනී යන්නේ ඒ පුද්ගලයන් ගේ සිත්හි පවතින පිරිහීම ම යි. අතෙක සමහර අය ඉන්නවා මොන වෙලාවෙන් බලාගෙන ඉන්නේ ධර්මයට ගැරහීමට.

මේ සමබන්ධව හොඳ කතාවක් මං කියන්නම්. මේ ගෙවී ගිය විසිවැනි සියවස මුල දී ඩෝල්ටන් නමැති විද්‍යාඥයා පදාර්ථය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරලා වාදයක් ඉදිරිපත් කලා නෙ, පදාර්ථය බිඳගෙන ගිය විට තවදුරටත් බිඳීමට නොහැකි තත්ත්වයකට එනවාය කියලා. එය පරමාණුව යි කියාත් ඒ විද්‍යාඥයා තීරණය කලානෙ. ඉතිං ඒ වෙලාවේ ඒ විද්‍යාඥයා ගේ මතය වූණේ, පරමාණුව තවදුරටත් බිඳින්න බැහැ. එය නිත්‍යය යි කියා යි.

මත්ත ඔය වෙලාවේ දී බටහිර විද්‍යාඥයන්ට වන්දනාමාන කිරීමේ මානසිකත්වයෙන් යුතු ධර්මයට ගැරහීමට සෑදී පැහැදී ඉන්නා අපේ රටේ පිරිස් ඩෝල්ටන් සරණ ගියා. මේ අය මහ ඉහලින් කැ ගහන්න පටන් ගන්නා ඔත්ත අතිත්‍ය යි අතිත්‍ය යි කීවට නිත්‍ය දෙයක් දැන් හොයාගෙන කියලා. ඇත්තට ම අපේ සමාජයේ බොද්ධ වෙලයෙන් පෙනී ගිටින බොහෝ අය සෑදී පැහැදී ඉන්නේ, බුදුරජාණන්වහන්සේ ගේ ධර්මයට විරුද්ධ මතයක් මතුවෙන තුරු ඒකට ආ වඩන්න.

ඒත් අත්තමේ මොකද වූණේ? පරමාණුව ව ගැන පර්යේෂණ කටයුතු එනතින් ඉවර වූණා ද? නැ. මේ අය පරමාණුව ගැන තවත් සෙවිවා. අවසාන පරමාණුව කොටස්වලට බිඳද. ඉලෙක්ට්‍රෝන, ප්‍රෝටෝන, නියුට්‍රෝන අංශු ඒ තුළ තිබෙන බව සොයා ගන්නා. මේ තුළ තිබෙන්නේ සමස්ථ වලනයක් කියලත් සොයා ගැනුණා. අත්ත ඒ වෙලාවේ නම් ඩෝල්ටන් සරණ ගිය පිරිස මුකුත් ම කීවෙ නැ. ඒ අය අතර තිබුණේ දැඩි හිඟඩාවක්.

බටහිර විද්‍යාවේ ස්වභාවය අප වටහා ගත යුතු යි. එහි දී එක් පර්යේෂණ කාර්යයක දී සොයා ගැනෙන දේ ඊළඟ පර්යේෂණයේ දී නිෂේධ වෙනවා. අපට සිදුවුණු ලොකු ම වරද නමා මේ 'සයන්ස්' කියන වචනෙ විද්‍යාව කියල පරිවර්තනය කිරීම. ඇත්තෙන් ම විද්‍යාව තිබෙන්නේ බුදුරජාණන්වහන්සේ ළඟ යි. එම විද්‍යාවත් නොවෙනස්. කලින් කලට වෙනස් වන ස්වභාවයෙන් යුක්ත නැහැ. ඒත් මේ විද්‍යාවත් ගැන බොද්ධයන් යැ යි කියාගන්නා මෙරට බහුතරයකට පවා අබෝධයක් නැහැ.

මේ ලෝක විෂය පිළිබඳ බුදුරජාණන්වහන්සේට තිබෙන අවබෝධය පුදුමාකර යි. ඒ අවබෝධය මෙලොව වෙත කිසි ම කෙනකුට සොයා ගැනීමට නබා ගිතාගැනීමටත් බැහැ. උන්වහන්සේ නමා තුළ උපදවා ගත් ලෝක විද්‍යුණය හා සසඳ බැලුවා ම අපේ බොහෝ අය සරණ ගොස් සිටින විද්‍යාව නාම බඩ ගානවා. එමනිසා ඔබට ඇතිවන ගැටලු විසඳගත හැක්කේ ධර්මානුකූලව ම යි. ඒ හා සමාන වෙනස් ඔසුවක් මෙලොව නැහැ.

හොඳින් මතක තබාගන්න, මෙලොව පරලොව දෙකේ දී ම වැදගත් වන්නේ ධර්මය ම යි යන කාරණාව අප නවාගතයත් වහන්සේ ඉතා පැහැදිලි ව ප්‍රකාශ කොට තිබෙනවා. අද මේ ලෝක ස්වභාවය ගැන කරුණු ඉදිරිපත් කරන උදවිය එසේ කරන්නේ දුරේක්ෂ වැනි උපකරණ ආධාරයෙන් ග්‍රහවලලු හා තාරකා නිරීක්ෂණය කිරීමෙන්. ඒත් මේ උපකරණ කිසිවක් ම නොමැති කාලයක බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ලෝකය නිරීක්ෂණය කොට එහි බිහිවීම, හිරු සඳු ග්‍රහ තාරකා ගැන මොන තරම් විස්මයජනක කාරණා ප්‍රකාශ කර තිබෙනවා ද.

එමනිසා ඔබ හොඳින් වටහා ගත යුතු යි අපේ ජීවිත යම් දවසක ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත් වෙනවා නම් එසේ වන්නේ ධර්මය නිසා ම බව.

අප ගිය සතියේ සඳහන් කලා හඳුක සූත්‍රය ගැන. එහි දී පැහැදිලි කෙරෙන්නේ ඇලීම් හේතුවෙන් දුක් ඇතිවන ආකාරය ගැන යි. එහි ම තවත් තැනක මෙවැනි සඳහනක් තිබෙනවා. මේ හඳුක ගේ පුත්‍රයා ඇත පළාතක නවාතැන්පොළක යි ඉන්නේ. ඔහු රැගෙන ඒමට හඳුක කෙනකු පිටත් කර හරිනවා සමහර දට. ඒත් දරුවා රැගෙන ඒම පමා වන විට හඳුක මහත් සේ නොසන්සුන් වෙනවා. මේ ගැන සඳහන් කොට හඳුක මෙනත දී බුදුරජාණන්වහන්සේට මෙසේ පවසනවා: ස්වාමිනි මට දැන් වැටහෙනවා, ඒ නොසන්සුන් බව, වේදනාව උපදින්නේ ඇල්ම නිසා බව, කැමැත්ත නිසා බව.

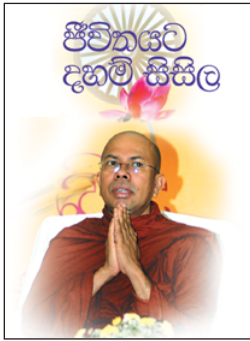
බලන්න ධර්මානුකූල ව කරුණු ඉදිරිපත් කල විට හඳුක මොන තරම් දක්ෂ විද්‍යට ධර්මය තුළ පිහිටියා ද කියා. මෙන්න මේ දක්ෂතාව ඔබත් ප්‍රගුණ කළ යුතු යි.

අප අවබෝධයක් කරා යන තුරුවට ම හැමවිට ම ඉන්නේ බාහිර ලෝකයට වෝදනා කරමින්. ඒත් ජීවිතාවබෝධය ඇති වූ දවසක මේ වෝදනා කිරීමත් නිමා වෙනවා.

මිළගට මේ දේශනාවේදී බුදුරජාණන්වහන්සේ හඳුකට සිහිවිලි මෙහෙයවන්නට තවත් අපුරු කාරණාවක් ඉදිරිපත් කරනවා. හඳුක ගේ පුත්‍ර ගේ මවු, එසේත් නොමැති නම් හඳුක ගේ බිරිය ගැන මිළගට යමක් සිතන්නැ යි කීවා. යම් හෙයකින් ඇ ගැන ඔහු අසා තිබුණේ නැතිනම්, දකින්නට ලැබුණේ නැතිනම් ඇ කෙරෙහි ඔහු ගේ සිතේ රාගයක්, ප්‍රේමයක් සෙනෙහසක් ඇතිවෙනවා ද කියා උන්වහන්සේ විමසුවා. හඳුක ගේ පිලිතුර වූයේ නැත යන්න යි. එසේ නම් යම් දවසක ඔහු ඇ දුටුව ද, ඇ ගැන අසන්නට ලැබුණ ද අත්ත එද පටන් ම යි ඒ බන්ධනය, ප්‍රේමය ඉපැදුණේ. ඔහු ඇ නොදුටුවා නම්, ඇ ගැන නො ඇසුවා නම්, ඒ ප්‍රේමය, බන්ධනය කෝ?

මං මිළගට විස්තර කරන්නම් මට පොද්ගලික ව අත්විඳින්නට සිදු වූ අවස්ථාවක් ගැන. ඒක ඉතා ම සංවේගී සිදුවීමක්. අවුරුදු විසි එකක විතර තරුණියක් වරක් මා හමුවීමට පැමිණියා. ඇ පැමිණ සිටියේ ඇගේ මිතුරියක් සමඟ යි. ඇ හිටියේ හැඩු කඳුළෙන්. ඇගේ පෙම්වතා ඊට හය මාසයකට පෙර හමුදාවේ ක්‍රියාත්විත රාජකාරයේ දී මියැදීලා. ඒ කියන්නේ ඒ මාස හය ම ඇ ගතකොට ඇත්තේ හැඩු කඳුළින්. ඇ මා සමඟ කියනවා "අනේ ස්වාමිනි මට දැන් රස්සාව කරගන්නත් බැ. වෙත කිසිම දෙයක් කරන්නත් බැ. මං කරන්නේ හැම වෙලාවෙම අඬන එක විතරයි"

ඉතිං මා ඒ දුටුගෙන් ඇසුවා දුටු ඔබ ඒ තරුණියා යම් දවසක දුටුව ද, ඔහු ගැන අසන්නට ලැබුණ ද ඊට පසු ව තේද දුටුව මේ ඇල්ම ඉපදුණේ කියා. ඇ කීවා ඔව් කියා. මා ඊළඟට ඇසුවා දුටු යම් හෙයකින් දැනගන්නා නම්, මේ ළමය තව අවුරුදු තුනකින් මියැදෙනවයි කියලා දුටු මෙහෙම මිත්‍ර වෙත ව ද කියලා. ඇ නැහැ යි කියා උන්වහන්සේ ගියා. මං ඊළඟට ඇහුවා දුටුව පේතව ද මේ වෙනස් වෙමින් යන ජීවිතයේ තියෙන අතිත්‍ය බව. වෙනස් වෙමින් යන ජීවිතය කෙරෙහි අපි ඇල්ම ඇති කර ගන්නා ම අපිට වෙන්නෙ දුක් විඳින්න ම බව දුටුව වැටහෙනවා ද කියලත් ඇහුවා.



මය විදියට මං ධර්ම කාරණා ඉදිරිපත් කළාම ඇට වැටුණා. ඒත් ඊළඟ මොහොතේ ඒ වැටීම් ඉවත් වෙනවා. ඇ ආයෙම අඩ අඩා කියනවා 'මට එයා ඕනෑ. එයා තැනි ව ඒවත් වෙන්ක බැහැ කියලා'

දැන් බලන්න මොනතරම් ධර්ම කරුණු ඉදිරිපත් කළත් ඒ තුළ සිහිය පිහිටුවාගන්න සමහරන්ට හැකියාව තැහැ. බලන්න මේ අතින් ලෝකයේ අතින් දේ අතින් වෙමින් යද්දී මිනිස්සු මොනතරම් දුක් විඳිනවද කියලා. මේ ලෝකේ ඇහැට නොපෙනෙන දේකට ඇ බැඳිලා. ඒ තරුණයා වළදපු තැන පොළොව බිඳ බැලුවත් ඔහු ඉන්නවා ද? නැ. තැනිවි, වැනසී යන දේකට උපන් ඇල්ම පමණක් ඉතිරි වෙලා. ඒ නිසා ම උපන් දුකින් ඇ දිගින් දිගට ම පීඩා විඳිනවා. අප ඉදිරිපත් කරන කාරණා සිතට ඇතුළු නොවන තරමට සිත ඔද්දල් වෙලා. බලන්න මේ ඇල්ම කියන කාරණාව මොන තරම් හයානක ද? ඇල්ම නිසා සිහි මුලා වී යනවා. ඉන්පසු ව ඒ දුටු මට දකින්න ලැබුණේ නැ. ඒත් ඇ පත් ව සිටි තත්වය අනුව මට හිතාගන්නවත් බැ ඇට මොනවා වුණා ද, මොනවා කරගන්න ද කියලා.

අපි මේ සංසාරේ ඉන්නා තාක් ම මෙවැනි වේදනා දරන්න වෙනවා. මේ හව පැවැත්මේ ඇති හයංකරභාවය එය සි. එමනිසා මේ වියෝ දුක් වේදනාවලින් අන්මිදෙන්තට තම් ධර්මය ම පිළිසරණ කර ගත යුතු සි. ඔබ ඇල්ම කරන දේ වෙත පවතින අතින් ම විමසා බලන්නට පුරුදු විය යුතු සි. අප ඇල්ම කරනා දෙය තුළ පවතින වෙනස් වන සුළු බව වැටුණු දුටු අපි ඇල්ම අත්හරිනවා. ආදරය ඇති තැනට සියලු දුක් එක්කැත් වෙනවා. ඔබ වියෝ දුක් විඳිමින් කල්ගත කරන්නේ සදහට ම ඔබ හැරද ගිය පුද්ගලයකු ගැන සිතමින් ද? ඔබ ඇල්ම කරමින් සිටින්නේ කෙබඳු සිරුරකට ද? වෙනකකු ගේ සිරුර දෙස නොව ඔබ ඔබගේ ම සිරුර දෙස මොහොතකට බලන්න. ඔබ උපන් දු පටන් ඔබේ අත් සහ පා වලින් මොනතරම් නිය කපා ඉවත හෙළුවා ද? හිස පිරන විට පනාවට ආ කෙස් මොනතරම් ඉවත හෙලා ඇත් ද? ඒවා දැන් කෝ? පස් බවට පත්වුණා නේ ද? වෙනකක් තබා ඔබේ මුච්චි නිබ්බේ දී ම ඔබේ දත් කොපමණක් දිරා ගියා ද? මේ කය තිරන්තරයෙන් ම වෙනස් වී යන ස්වභාවයෙන් යුක්ත සි. හැමවිට ම සිදුවන්නේ මරණය වෙත යෑමට සූදනම් වීමක්.

අප මේ විදියට මොනතරම් කරුණු කිවත් ඇල්ම අත හැර ගැනීම ඉතා ම දුෂ්කර කාරණාවක්. බැලූ බැල්මට මේ ඇල්ම මොනතරම් හයානක ද කියා අපට තක්සේරු කරන්නට අමාරු සි. අත් හැරීම සුළු කාරණාවක් කියා හිතන්න එපා. යමක් අහිමි වූ මොහොතේ දී හෝ යමක් අත් හැර දමන මොහොත ලං වූ විට සි කෙනකුට වැටහෙන්නේ මේ ඇල්ම කියන කාරණයේ නිබන්ධන බරපතලකම.

අත්හැරීම සුළු කාරණාවක් ලෙස අප දකිනවා තම් අප එසේ කරන්නේ අපේ හිත ගැන සැබෑ අවබෝධයෙන් නො වේ. අතහැරීම මේ තරමට දුෂ්කර වීමට හේතුව අපි අපේ ජීවිතයේ දී අතහැරීම පුරුදු නොකිරීම සි. අප කරන්නේ ම වැලැඳ ගැනීම සි. කාලයක් පුරා අප අප ගේ කය හා බැඳිලා ආස්වාදයක් විඳින්නට හුරු වී සිටිනවා. මතසිත් අරමුණු සිතමින් ඒ තුළ ආස්වාදයක් විඳින්නට අප පුරුදු වෙලා. මේ පුරුද්දට ගොදුරු වූ ජීවිතයක් ඇති කෙනකුට එය එක්වර ම අතහැර ගන්නට බැහැ. අපේ හිතේ ස්වභාවය එය සි.

වෙන දෙයක් තෙවෙයි බලන්න ගහක් දිහා. අපි ගසක් සිටවා එයට වුවමනා ආකාරයට පොහොර වතුර ලබා දෙනවා තම් එය හොඳින් වැඩේවි. අපට එලත් ලබා දේවි. මෙවිට අපට සිතෙන්නේ මේ ගහටත් පණ නිබන්ධන වාගෙයි. ඒත් වතුර තැනි වී ගිය විට ම මැරී යන ස්වභාවයකින් යුක්තව සි ඒ ගස පවතින්නේ. මුල් කැපු විට පොහොර තැනි වී ගස මැරෙනවා. ඒත් ගසේ සිරි විඳිමින් සිටින විට මේ බව අපට අමතක වී යනවා. ඒත් හේතු තැනි වී ගිය විට අතින් බවට පත්වන ස්වභාවයක් ම සි හැම තැන ම තිබෙන්නේ.

බලන්න ඔබේ හිත දිහා ටිකක්. මොන තරම් මායාකාර විදියට ද අපි ජීවිතවලින් ආස්වාදය විඳින්නේ. අපි හිතින් මොනතරම් දේ කරනව ද? අපි ආස කරන කැම හිතින් හදගෙන කන්නේ නැද්ද? හිතින් මොන තරම් තැන්වල ඇවිදිනව ද? කැමැති කැමැති අය කසාද බැඳගන්නව ද? හිතින් ගෙවල් හදලා, වාහන ඇරගෙන, දරුවෝ හදලා හුරුකලුන් කරනවා නේ ද? ඔබ නැති වූ විට ඔබේ සිත සමග මේ දේවල් කරනවා නේ ද? මේ විදියට ආස්වාදයක් විඳිමට හුරු වූ විට අපි හිතට වසග වෙනවා. ඒත් මෙසේ ආස්වාදයක් විඳිමට හුරු වූ හිත තුළ පවතින අතින් ස්වභාවය අපි දකින්නට ඕනෑ. මේක අමාරු වැඩක්. මේකට සියුම් කල්පනාවක් ඇති කර ගත යුතු සි.

ඒත් ඔබ යමක් සිතින් මවාගෙන, ඒ තුළ ඔබ ජීවත්වන විට ඔබට සිතෙන්නේ ම එය සත්‍යයක්ම සි කියා තේද? වරක් අනුරාධපුරයේ දී සිදු වූ අපූරු සිදුවීමක් මා

ඔබට දැන් කියන්නම්.

එක පොඩි හාමුදුරු තමක් තමන් ගේ ලොකු හාමුදුරුවන්ට දෙන්න හිතාගෙන, සිටුවක් අරගෙන ආවා. ඒත් මේ සිටුව පුජා කලා ම ලොකු හාමුදුරුවෝ මේක බාර ගත්තේ නැ. ඒකට හේතුව උන්වහන්සේ ට ඇති තරම් සිටුවුරු තිබීම සි. මේ සුළු සිද්ධිය හේතුවෙන් පොඩි හාමුදුරුවන් ගේ හිතේ ලොකු කළකිරීමක් ඇති වුණා. මේක ලොකු හාමුදුරුවන් ට පෙනුණා. උන්වහන්සේ ට අනුන් ගේ සිත් පේනවා. ඒ තරමට මතස දියුණු කරලා සි තිබුණේ. ඉතිං දැන් මේ තත්වේ දැකලා ලොකු හාමුදුරුවෝ කියනවා පොඩි තමට : "පොඩි තම මට උෂ්ණ සි. ටිකක් පවත් සලන්න"

ඉතිං පොඩි හාමුදුරුවෝ වට අත්ත අරගෙන පවත් ගහන්න පටන් ගත්තා. ඒත් හිත හරි නැ. මං බොහොම ශ්‍රද්ධාවෙන් ගෙනා සිටුව භාර ගත්තේ නැ. මං ගෙදර යනවා. ගිහිං ගොවිතැනක් පටන් ගන්නවා. එහෙම වගා කරලා හොඳ අස්වැන්නක් එකතු කරගෙන කසාදත් බඳිනවා. ඊට පස්සේ දරුවෙක් එහෙම හම්බවුණා ම මං හාමිනේවත් එක්කගෙන එනවා ලොකු හාමුදුරුවන් බලන්න. හැබැයි එහෙම එනකොට හාමිනේ අතින් පොඩි එකා බිම වැටුණොත් මෙහෙම දෙනවා දෙකක් කියලා හිතලා වටාපතින් ලොකු හාමුදුරුවන් ගේ ඔඵවට ගැහුවා. බලන්න මේ පොඩි වෙලාවට හිත ගිය දුරක්.

අත්ත ඒ වෙලාවේ ලොකුහාමුදුරුවෝ අහනවා "පොඩිතම, හාමිනේට ද මය ගැහුවේ?" කියලා. එනකොට සි පොඩි හාමුදුරුවන් ට සිහිය ඉපැදුණේ. ඊට පස්සේ ලොකු හාමුදුරුවෝ පොඩි තමට කියා දුන්නා හිතේ ස්වභාවය ;ත්රැම් ගන්න හැටි. මුලා නොවී සිහිය පිහිටුවාගන්න ඉගැන්නුවා.

අපි ආස්වාදයක් විඳින්න හුරු වූ කය වගේ ම හිත ගැනත් අවබෝධයෙන් සිහිය පිහිටුවලා යථාර්ථය අවබෝධ කරගෙන තමයි (ඒ හිත ම තමයි) දුකින් තිදහස් වෙන්න පාවිච්චි කරන්න කියෙන්නේ.

මේ වැඩේ පහසු ද? කොහෙත් ම නැ. අපි බොහෝ කාලයක් පුරා මේ කයන් හිතත් පුරුදු කරලා තියෙන්නේ ආස්වාදයක් විඳින්න සි. ඒ නිසා අපි තුවණින් විමසා බලා මේවායේ යථාර්ථය තේරුම් ගන්න මහත්සි ගන්නට අපි හිතන තරම් වේගයෙන් ප්‍රතිඵල එන්නේ නැ. ආස්වාදයක් විඳිමින් අප ගැලී සිටිනා අවිද්‍යාවේ නිබන්ධන බලවත්කම ඉතා විශාල සි.

මේ හිත අයහපතට වගේ ම යහපතටත් එකවගේ යොදවන්න පුළුවන්. අපි දැන් අවධානය යොමු කරන්නේ ඒ වගේ කතා පුවතකට. මේ සිද්ධියක් වූණේ අනුරාධපුරයේ දී. ඇත කාලෙක අනුරාධපුරේ හිටි එක්තරා ස්වාමීන්වහන්සේ තමන් තගරයේ පිණ්ඩපාන වැඩම කලා. ඒ ස්වාමීන්වහන්සේ තමන් ගේ සිරුරේ මෙන් ම අත් ගර්ච්චලත් එක සේ පවතින ඇට සැකිල්ල තිතර මෙනෙහි කොට සිත දියුණු කළ කෙනෙක්. දැන් මේ පිණ්ඩපාන වඩින්නේ ඒ විදියට තමන් ගෙ ගර්ච්චලේ නිබන්ධන ඇට සැකිල්ල කෙරෙහි සිහිය පිහිටුවාගෙන ම සි.

මේ අතර එක්තරා කාන්තාවක් තම ස්වාමියා සමග උරණ වෙලා, ගෙදරින් පිටවෙලා යනවා. මෙහෙම යන ඇට මේ ස්වාමීන්වහන්සේ මුණට ම හම්බ වුණා. හොඳ පෙනුමකින් යුතු මේ ස්වාමීන්වහන්සේ දකින කාන්තාවට හිතෙනවා අවධානය දිනා ගන්න විදියේ වැඩක් කරන්න. එහෙම හිතලා හසියෙන් හිතා වුණා. එනකොට මේ සද්දේ ඇහිල අර ස්වාමීන්වහන්සේ ඔලුව උස්සල බැලුවා. බලද්දී පෙනුණේ මොකක් ද? තවත් ඇටසැකිල්ලක් හසියෙන් හිතා වෙනවා. උන්වහන්සේ තුවණින් විමසල බලල වටහා ගන්නා තමන් ලග තිබෙන ඇට සැකිල්ලෙ ගත යුන්නකුත් නැ. අර කාන්තාව ගේ ඇට සැකිල්ලෙ ගත යුන්නකුත් නැ. මේ දෙකින් එකකටවත් ඇල්ම කළ යුතුත් නැ කියන තීර අවබෝධයෙන් උන්වහන්සේ දිගට ම ඇවිදගෙන ගියා.

මේ අතර අර කාන්තාව ගෙ ස්වාමිපුරුෂයා ඇ සොයමින් ඇවිදිනවා. මෙසේ යන අතර මේ ස්වාමීන්වහන්සේ දැකලා අහනවා 'ස්වාමීන්වහන්ස මෙනැතිත් කාන්තාවක් එහෙම ගියා ද?' කියලා.

ඒ වෙලාවේ උන්වහන්සේ කියා හිටියා 'කාන්තාවක් තම් දැක්කේ නැ. අතරමග දී ඇට සැකිල්ලක් තම් හිතා වුණා මතකයි' කියලා.

අත්ත බලන්න අවබෝධයේ තරම. නොඇල්මේ තරම. මේ ධර්මයෙන් ම සි පුළුවන් වෙන්නේ මිනිස් ජීවිතයක් විනිවිද දකින්න. ඒ නිසා අප මේ ධර්මය ම සි විශ්වාසයට ගත යුත්තේ. එයින් ම සි පිළිසරණ පැනිය යුත්තේ. අප මෙනෙක් හුරු වී සිටි විත්තන රටාව එවිට වෙනස් වේවි. එයින් ම සි අපේ ඵදිනෙද ජීවිතයේ ගැටලු විසඳ ගැනීමට අපට පුළුවන් වෙන්නේ.

ලබන සතියේ අනුන් ගේ කේලාමි බස් නිසා ඔබ අපහසුතාවට පත් වුණා ද?

